

i especialment preocupada perquè el nostre país sigui capdavanter en la recerca. Per tot això, és un esplèndid candidat a membre de l'IEC.

Text llegit pel senyor Jaume Bertranpetit i Busquets en el Ple del dia 29 de setembre de 2016

Joan Vallès i Xirau



Joan Vallès i Xirau va néixer a Figueres el 1959; actualment resideix a Barcelona, per bé que té molta relació amb la seva ciutat natal.

Activitat acadèmica

És llicenciat en farmàcia (1981) i en filologia (1982) per la Universitat de Barcelona, i doctor en farmàcia per la mateixa universitat (1986). La seva tesi de llicenciatura es va inscriure en el camp de la ficologia i duia per títol «Contribució a l'estudi de l'ambient dels aiguamolls de l'Empordà a través de les algues aquàtiques i edàfiques». Amb la tesi doctoral intitulada «Estudis biosistemàtics de les espècies ibèrico-baleàriques de les seccions *Artemisia* i *Seriphidium Bess.* del gènere *Artemisia L.*», es va decantar decididament cap a la biosistemàtica de les plantes vasculars. Obtingué el premi extraordinari de doctorat.

És persona de cultura àmplia i equilibrada, que coneix el català al nivell d'un filòleg, parla perfectament el francès, s'expressa correctament en anglès i en italià, i té estudis avançats de rus.

Activitat professional

Des de fa deu anys és catedràtic de la Universitat de Barcelona en l'àrea de botànica i exerceix bàsicament a la Facultat de Farmàcia, i també és professor del Màster de Biodiversitat, a la Facultat de Biologia.

La seva docència s'ha mogut bàsicament dins la botànica i la botànica econòmica, però ha impartit altres assignatures, com toxicologia vegetal i tècniques de cariologia de fanerògames.

Com a professor està molt valorat pels alumnes universitaris, i s'ha implicat sovint en projectes d'innovació pedagògica. Bon comunicador, li agrada fer tasques d'extensió universitària i de difusió cultural. Eventualment ha estat professor de llengua i literatura catalanes. Ha dirigit, o dirigeix actualment, quinze tesis doctorals i quinze tesis de llicenciatura o de màster.

La seva participació en els òrgans de govern universitaris l'ha portat a ser elegit cap d'unitat i secretari de departament. Ha format part de comissions acadèmiques diverses: Claustre, Consell d'Estudis, Comissió de Recerca, Comissió de Política Lingüística, etcètera.

Ha estat professor visitant a la Universitat Autònoma de Barcelona, la Universitat Nacional Autònoma de Mèxic, la Universitat de París Sud (París XI) —amb la qual manté una col·laboració ininterrompuda des del 1988—, la Universitat Pierre i Marie Curie (París VI), la Universitat de Sarajevo i la Universitat de l'Esperit Sant de Kaslik (Líban).

L'any 2005 va obtenir del Consell Nacional d'Universitats francès la qualificació per a optar al cos de professors del Museu Nacional d'Història Natural.

Recerca científica

Pel que fa a la recerca científica, s'ha especialitzat en dues branques: la biosistemàtica de plantes vasculars (bàsicament en el camp de l'organització i l'evolució del genoma) i l'etnobotànica. Dins la primera línia de recerca, ha posat a punt, juntament amb diferents col·legues i col·laboradors, alguns mètodes de citogenètica molecular (bandatge i hibridació *in situ*) i ha estat iniciador al nostre país de la tècnica de valoracions quantitatives del DNA nuclear. Ha aplicat la seqüenciació de regions del genoma a la filogenia vegetal, i ha replantejat sobre una base molecular la sistemàtica de diversos gèneres d'asteràcies, especialment l'extens gènere *Artemisia* i gèneres afins.

Pel que fa a l'etnobotànica, ha realitzat o dirigit diversos treballs etnoflorístics, sobretot a les àrees de muntanya de Catalunya (Pirineus i Montseny) on es conserven encara força coneixements sobre plantes i, darrerament, també a les Illes Balears (Mallorca, Formentera). Coordina grups de treball en ambdues línies (hom en pot trobar detalls a l'adreça web del seu equip de recerca, <http://www.etnobioc.cat>).

També s'interessa per la història de la botànica i la terminologia científica, disciplines en què ha fet algunes aportacions personals.

En el camp de la terminologia científica, ha coordinat un projecte d'elaboració d'una base de dades de noms catalans de plantes, que conté més de 35.000 denominacions catalanes per a més de 6.000 tàxons, el gruix de la qual ha estat publicat com a llibre, que ha rebut el Premi Crítica Serra d'Or de recerca el 2015. I és coordinador del Comitè de Botànica, dins el Comitè General d'Organismes Vius, del TERMCAT.

Ha participat en 44 projectes de recerca subvencionats, en 21 dels quals ha estat l'investigador principal o el coordinador. Ha fet 178 aportacions a congressos científics, entre les quals, 19 ponències invitades a congressos internacionals.

Pertany a la International Organization of Plant Biosystematists (IOPB) —de l'Executive Council de la qual és membre—, a l'Organization for the Phyto-Taxonomic Investigation of the Mediterranean Area (OPTIMA) —de la comissió de noms de plantes de la qual és previst que sigui nomenat membre enguany—, a la Society for Economic Botany (SEB), etc. És membre de l'Editorial Board del *Journal of Ethnobiology and Ethnomedicine*, d'*Ecology of Food and Nutrition* i de *Comparative Cytogenetics*, i ha estat proposat per a ser-ho pròximament de *Caryologia* i, des del 2001, pertany a la Comissió Internacional Permanent dels Congressos Internacionals d'Etnobotànica.

Ha col·laborat regularment amb diversos centres estrangers, principalment de França, Rússia, Polònia i els Estats Units d'Amèrica. La seva activitat científica l'ha portat a viatjar per tota la península Ibèrica i per molts països europeus. I fora d'Europa, ha fet expedicions a l'Àfrica del Nord (Marroc, Tunísia, Algèria, Egipte), a diversos països orientals (des d'Armènia fins a Mongòlia i la Xina), a la regió Macaronèsica (Canàries, Madeira, Cap Verd) i a l'Amèrica del Nord (Mèxic i els Estats Units).

La seva productivitat científica ha quedat reflectida, fins a aquest moment, en 264 treballs especialitzats, entre els quals, hi ha 4 llibres com a editor, 14 llibres com a autor, 44 capítols de llibre —18 dels quals internacionals— i 202 articles —108 dels quals publicats en revistes indexades (SCI). A banda d'aquests treballs, ha escrit més d'un centenar d'articles de divulgació científica i és autor d'alguns vídeos, CD i publicacions electròniques. El seu factor o índex *h* és de 29 segons l'ISI Web of Knowledge i de 38 segons Google Scholar (abril del 2016).

Destaca la publicació, en col·laboració amb M. Àngels Bonet i Galobart i altres, de *Noms de plantes: corpus de fitonímia catalana* (Barcelona: TERMCAT, 2014, 1.085 p.).

Relacions amb la cultura catalana

La seva contribució a la cultura catalana es fa efectiva, no solament mitjançant els seus estudis de filologia, d'etnobotànica i d'història de la ciència, sinó també de les activitats relacionades amb la biosistemàtica, a través de les quals dona testimoni de la seva condició nacional.

Forma part del Grup d'Història de la Ciència de l'Institut d'Estudis Catalans. Ha estat vocal del Consell Directiu de la Institució Catalana d'Història Natural de l'IEC (2003-2007). També pertany a la Societat Catalana de Biologia, a la Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica, a l'Associació Internacional de Llengua i Literatura Ca-

talanes, a l'Institut d'Estudis Empordanesos i a la Institució Altempordanesa per a la Defensa i l'Estudi de la Natura, de la qual fou fundador (1980).

En resum, Joan Vallès i Xirau és un científic ben qualificat, que contribueix notablement a la cultura catalana i que tindrà una disponibilitat personal i un esperit de col·laboració adequats per a ser membre de la Secció de Ciències Biològiques de l'Institut d'Estudis Catalans.

Text llegit pel senyor Xavier Llimona i Pagès en el Ple del dia 29 de setembre de 2016

SECCIÓ DE CIÈNCIES I TECNOLOGIA

Membres numeraris

Lluís Cabrera Pérez



Lluís Cabrera Pérez va néixer a Barcelona el 1955. És doctor en geologia per la Universitat de Barcelona (1983), on és catedràtic d'estratigrafia d'ençà de l'any 2001. Durant un període força llarg, del 2009 al 2016, ha estat degà de la Facultat de Geologia (la qual ha canviat de nom recentment per Facultat de Ciències de la Terra).

És membre destacat d'un dels instituts més potents en l'àmbit estatal en l'estudi de formacions geològiques: l'Institut de Recerca Geomodels, i membre del grup de recerca Geodinàmica i Anàlisi de Conques. És especialista en l'anàlisi integrada de conques sedimentàries (treballs principals a Espanya, Colòmbia, el Brasil i Xile), i la seva aplicació a